

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
sekcia regionálneho školstva

Vážený pán
Mgr. Mila Šišmiš
Martinská iniciatíva
Š. B: Romana 4/27
036 01 Martina

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

2013-9435/26103:2-sekr.

Vybavuje/linka

Ing. Silvia Tokárová

Bratislava

27. 06. 2013

Trieda dôvernosti: verejné

**Vec: Žiadosť o aktualizáciu legislatívnych noriem a rozvoj programov
na skvalitnenie stravovania na Slovensku - stanovisko**

Sekcia regionálneho školstva v nadväznosti na elektronickú poštu zaslanú dňa 03. júna 2013 Róbertovi Ficovi predsedovi vlády Slovenskej republiky vo veci aktualizácie legislatívnych noriem a rozvoj programov na skvalitnenie stravovania detí a žiakov v školách uvádza nasledovné stanovisko.

Zabezpečenie správnej výživy detí a mládeže, ako aj obyvateľstva všeobecne patrí medzi základné požiadavky hospodársky a kultúrne vyspelej spoločnosti. Výživa sa významnou mierou podieľa na zdravotnom stave obyvateľstva, správna výživa je základným predpokladom zdravého vývinu človeka a hlavnou podmienkou prevencie a liečby najvýznamnejších ochorení.

Pre zdravý rast a vývin detí je veľmi dôležitá zdravá a pestrá strava. Úvodom treba zdôrazniť, že v detskej výžive nie sú vhodné žiadne diéty, ani extrémny. Deti by mali konzumovať zdravú stravu, ktorá je biologicky hodnotná a obsahuje potrebné množstvo bielkovín, tukov, cukrov, minerálnych látok a vitamínov.

Výživa detí a mládeže musí zodpovedať meniacim sa potrebám organizmu v jednotlivých štádiách jeho vývinu. Nároky na výživu závisia na veku a pohlaví detí a mládeže. V období dospievania sa zohľadňuje aj pracovné zameranie, t. j., či ide o študujúcu alebo o pracujúcu mládež, nakoľko organizmus vystavený fyzickej záťaži vyžaduje príjem energeticky a výživovo bohatšej stravy.

Telefón
02/59 37 41 11

Internet
www.minedu.sk

Bankové spojenie
7000065236/8180

IČO
00164381

Požiadavky na druhy a množstvo živín sa riadia odporúčaniami Ministerstva zdravotníctva SR - Odporúčané výživové dávky pre obyvateľstvo v Slovenskej republike. Tieto zohľadňujú okrem iného fyziologické potreby výživy jednotlivých vekových skupín populácie, sociálno-ekonomické podmienky spoločnosti a odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie.

Významné postavenie v spoločnom stravovaní detí a mládeže má školské stravovanie, pretože rieši stravovanie detí zamestnaných rodičov, resp. keď žiaci a študenti študujú mimo domova. Zariadenia školského stravovania zabezpečujú po stránke energetickej a výživovej vhodné stravovanie v súlade so špecifickými požiadavkami na stravovanie jednotlivých vekových skupín detí a mládeže a plnia vo významnej miere úlohu výchovy detí k vytvoreniu si správnych stravovacích návykov.

V otázke usmerňovania výživy detí a mládeže vychádza rezort školstva zo štátnej výživovej politiky, ktorej gestorom je MZ SR a Úrad verejného zdravotníctva SR.

Pre ilustráciu uvádzame citáciu stanoviska MZ SR zo dňa 3. júna 2013 k vegánskemu a vegetariánskemu stravovaniu: „Výživová politika štátu je založená na vedeckých poznatkoch renomovaných autorov, publikujúcich svoje práce v recenzovaných odborných publikáciách a berie do úvahy najmä riziká, spojené s vegánskym a vegetariánskym stravovaním od útleho detstva. Zdravotné riziká vegetariánstva spočívajú v príjme bielkovín a tukov, ktorých kvalita je nie vždy vyhovujúca a v príjme nedostatočného množstva vitamínov a minerálnych látok. V období rastu a vývinu dieťaťa je príjem výhradne rastlinných bielkovín nedostatočný. Nedostatok plnohodnotných bielkovín v strave dieťaťa môže spôsobiť pomalší rast a zhoršený rozvoj kostrového svalstva a aj zhoršené hojenie rán. Môže nasledovať vyššia chorobnosť dieťaťa, edémy, úbytok svalovej hmoty a v extrémnych prípadoch až spomalenie fyzického a duševného vývoja dieťaťa. Z nedávnych vedeckých štúdií vyplynulo, že vysoký obsah fytoestrogénov (podobných ženským estrogénom) môže u dievčat narušiť menštruačný cyklus a spôsobiť poškodenie štítnej žľazy. Potrebné je zdôrazniť, že podobný priaznivý efekt, ako je pozorovaný u vegetariánov z hľadiska prevencie civilizačných ochorení, je možné dosiahnuť aj dôslednou racionalizáciou bežnej zmiešanej stravy. Rozumne zostavená pestrá strava, v ktorej sú zastúpené všetky nevyhnutné zložky, zabezpečujúce rast a vývoj, je pre deti a mládež najvhodnejšia.“.

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
sekcia regionálneho školstva

Požiadavky na stravovanie detí a mládeže v zariadeniach školského stravovania, upravuje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláška č. 330/2009 o zariadení školského stravovania a v oblasti verejného zdravotníctva zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláška MZ SR č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.

Podľa citovaných predpisov sa v zariadeniach školského stravovania pripravuje pre deti strava podľa odporúčaných výživových dávok podľa vekových kategórií stravníkov vydaných MZ SR a zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov, ktoré tvoria prílohu č. 1 citovanej vyhlášky. Strava musí byť pripravovaná zo zdravotne neškodných potravín so zodpovedajúcou energetickou a biologickou hodnotou na základe vedeckých poznatkov a poznatkov Svetovej zdravotníckej organizácie. Z uvedeného vyplýva, že v súlade so zdravou výživou je podávanie takej stravy, ktorá svojím zložením a spôsobom prípravy zodpovedá vekovým skupinám stravovaných detí a žiakov. Kontrolu kvality podávanej stravy v zariadeniach školského stravovania zabezpečujú príslušní zriaďovatelia, OÚ OŠ vo svojej zriaďovateľskej a územnej pôsobnosti ako aj odborníci v rámci štátneho zdravotného dozoru z regionálnych úradov verejného zdravotníctva.

V snahe podporovať rozvoj školského stravovania tak, aby vyhovovalo zásadám zdravej výživy je veľmi úzka spolupráca rezortu školstva s ÚVZ SR. Nasvedčuje tomu aj aktívna participácia ÚVZ SR a jeho regionálnych pracovísk v praxi pri aktualizácii materiálno-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie v roku 2010 až 2013.

Čo sa týka programov, zameraných na pozitívne zmeny v stravovacích návykoch obyvateľstva, vláda Slovenskej republiky schválila dňa 17. decembra 2008 uznesením č. 940 v záujme dosiahnutia zmeny vo vývoji zdravotného stavu obyvateľstva prostredníctvom ovplyvnenia ich výživových zvyklostí aktualizáciu Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR - významného dokumentu, ktorý zasahuje do vývoja a usmerňovania správnej výživy obyvateľov Slovenskej republiky. V programe sú dané konkrétne ciele, týkajúce sa aj podpory vhodného

stravovania detí a mládeže, napr. rozvojom školského stravovania podporovať dostupnosť školského stravovania, najmä pre deti z rodín s nižším príjmom, aktualizácia jedálnych lístkov školského stravovania podľa vekových skupín, zatriktívnenie školského stravovania vhodnou skladbou stravy, podpora príjmu mlieka, ovocia a zeleniny, rozšírenie sortimentu a dostupnosti mliečnych výrobkov, zabezpečenie správneho pitného režimu detí a pod.

V rámci rezortu školstva sú od r. 2009 každoročne zverejňované výzvy na predkladanie žiadostí o dotácie na podporu aktivít pre školy a školské zariadenia v oblasti zdravého životného štýlu a pohybových aktivít.

V zmysle horeuvedeného je zrejmé, že v školských stravovacích zariadeniach je poskytovaná deťom a mládeži optimálna, správna a vyvážená zdravá strava, ktorá spĺňa energetické a nutričné požiadavky jednotlivých vekových skupín a je založená na základe vedeckých poznatkov, odporúčaných výživových dávok a poznatkov Svetovej zdravotníckej organizácie. Nemožno preto súhlasiť s vytvorením školských stravovacích zariadení s vegetariánskym, resp. vegánskym stravovaním, nakoľko v prípade argumentov žiadateľa nejde o vedecké zdôvodnenie.

S úctou

Mgr. Zdenko Krajčír
generálny riaditeľ